

Sygn. akt VU 1175/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku B. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania B. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 30 września 2015 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy B. T. prawo do emerytury od dnia (...) 2015 roku.

Sygn. akt V U 1175/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 września 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy B. T. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W dniu 16 października 2015 roku wnioskodawca B. T. odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu podniósł, że będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B. w okresie:

- od dnia 2 września 1983 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku na stanowisku kierowcy;
- od dnia 2 stycznia 1985 roku do dnia 31 grudnia 1986 roku na stanowisku mechanika-spawacza;
- od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 2 maja 1987 roku i od dnia 18 sierpnia 1987 roku do dnia 31 marca 1996 roku na stanowisku spawacza-montażysty;
- od dnia 3 maja 1987 roku do dnia 17 sierpnia 1987 roku na stanowisku spawacza na budowie eksportowej,

wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace w warunkach szczególnych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

B. T., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 18 sierpnia 2015 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1 – 4v akt o emeryturę)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat. Niekwestionowany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okres zatrudnienia B. T. w szczególnych warunkach wynosi 7 lat, 8 miesięcy i 2 dni. Jest to okres zatrudnienia:

- w Zakładzie (...) od dnia 6 listopada 1975 roku do dnia 31 maja 1977 roku na stanowisku montera kotłów i urządzeń pomocniczych;
- w (...) Kombinacie Budowlanym od dnia 7 lipca 1977 roku do dnia 17 czerwca 1978 roku na stanowisku spawacza;
- w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. od dnia 1 lipca 1978 roku do dnia 30 listopada 1979 roku na stanowisku spawacza elektrycznego i gazowego;
- w Kombinacie (...) w B. od dnia 5 grudnia 1979 roku do dnia 31 sierpnia 1983 roku na stanowisku spawacza.

(okoliczności niesporne)

W okresie od dnia 2 września 1983 roku do dnia 31 marca 1996 roku B. T. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B. w wydziale transportowym i naprawczym.

Od dnia 2 września 1983 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku stanowisko wnioskodawcy określono w angażach jako kierowca i kierowca-mechanik. W okresie od dnia 2 stycznia 1985 roku do dnia 31 grudnia 1986 roku wnioskodawcy przypisano stanowisko mechanika-spawacza, a w okresie od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 2 maja 1987 roku oraz od dnia 17 sierpnia 1987 roku do dnia 31 marca 1996 roku stanowisko wnioskodawcy określono w angażach jako spawacz-montażysta. Od dnia 3 maja 1987 roku do dnia 16 sierpnia 1987 roku wnioskodawca został skierowany do pracy eksportowej do NRD i wówczas przypisano mu stanowisko spawacza.

(dowód: umowa o pracę z dnia 1 września 1983 roku k. 32 akt o emeryturę i k. 48; umowa o pracę na czas określony z dnia 21 kwietnia 1987 roku k. 39-40v; rozwiązanie umowy o pracę na budowie eksportowej na mocy porozumienia stron z dnia 6 sierpnia 1987 roku k. 37; świadectwo pracy z dnia 29 marca 1996 roku k. 7 akt kapitałowych i k. 11; oświadczenie z dnia 14 marca 1996 roku k. 14; angaże k. 31-54 akt o emeryturę i k. 18, k. 20-21, k. 23-36, k. 38 oraz k. 42-48 oraz karty wynagrodzeń k. 24-27v akt o emeryturę i k. 16-17v, k. 19-19v oraz k. 22)

Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w B. zajmowało się pracami przy budowie (...) w B.. Wnioskodawca pełniąc obowiązki kierowcy oraz kierowcy-mechanika w wydziale transportowym jeździł samochodem marki S. 66 o masie całkowitej powyżej 3,5 tony w ramach pogotowia technicznego. Skarżący podwoził monterów, aby mogli zamontować suwnice i windy, a niekiedy pomagał im w wykonywaniu czynności spawalniczych. Wnioskodawca wyżej wymienionym samochodem woził agregat prądotwórczy, szlifierkę i spawarkę.

Po dniu 2 stycznia 1985 roku wnioskodawca, będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B., stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał tylko i wyłącznie czynności spawacza. Początkowo skarżący, spawając w kanale podwozia, koła zębate i ramy, naprawiał w warsztacie spycharki, koparki, ładowarki i żurawie. W późniejszym czasie wnioskodawca w wydziale naprawczym spawał na terenie Elektrowni (...) części konstrukcji, tj. wyszlifowane spoiny między elementami zawieszenia, urządzenia wyciągów budowlanych, wiszące rusztowania, ruchome podesty, mocowania bel i zakotwienia wind. Również w okresie zatrudnienia na budowie eksportowej wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował wyłącznie przy spawaniu.

(dowód: zeznania świadka W. M. protokół rozprawy z dnia 16 lutego 2016 roku nagranie od minuty 4:58 do minuty 23:06 k. 77v-78; zeznania świadka H. K. protokół rozprawy z dnia 16 lutego 2016 roku nagranie od minuty 24:29 do minuty 34:45 k. 78 oraz zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 17 marca 2016 roku nagranie od minuty 1:28 do minuty 11:05 k. 83-83v)

Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w B. nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

(okoliczność niesporna)

Wnioskodawca ma wykształcenie podstawowe. W dniu 20 czerwca 1975 roku wnioskodawca uzyskał uprawnienia do wykonywania zawodu spawacza. W 1975 roku B. T. przeszedł kurs podstaw spawania elektrycznego, a następnie w 1978 roku specjalistyczny kurs spawania łukowego blach i kształtowników. Dodatkowo wnioskodawca w 1979 roku odbył kurs spawania łukowego rur, a w 1985 roku i w 1986 roku kurs spawania gazowego. Natomiast w 1988 roku skarżący przeszedł kurs spawania elektrodą otuloną.

(dowód: kserokopia książki spawacza k. 16-16v akt o emeryturę oraz zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 17 marca 2016 roku nagranie od minuty 4:21 do minuty 6:39 k. 83v)

W przypadku zaliczenia wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B. od dnia 2 września 1983 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku, od dnia 2 stycznia 1985 roku do dnia 31 grudnia 1986 roku, od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 2 maja 1987 roku, od dnia 3 maja 1987 roku do dnia 16 sierpnia 1987 roku oraz od dnia 17 sierpnia 1987 roku do dnia 31 marca 1996 roku, jego staż pracy w takich warunkach, łącznie z okresem niekwestionowanym przez organ rentowy, wynosi ponad 15 lat.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.), zwanej dalej ustawą, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej

rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W myśl § 3 przywołanego wyżej rozporządzenia za wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do rozporządzenia (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Nie korzysta więc z uprawnienia do emerytury w niższym wieku emerytalnym pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 roku w sprawie o sygn. akt II UKN 417/97). Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest zaś spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace o jakich mowa w rozporządzeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku w sprawie o sygn. akt II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia pracy w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku (II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239) stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Choć jednak ograniczenia co do środków dowodowych, będących podstawą ustaleń okoliczności istotnych z punktu widzenia spełnienia przesłanek koniecznych dla nabycia prawa do świadczeń emerytalnych nie obowiązują w postępowaniu sądowym, to dowody na te okoliczności mają być dowodami nie budzącymi wątpliwości, spójnymi i precyzyjnymi. Dowody te należy więc oceniać rygorystycznie i można dokonać na ich podstawie ustaleń faktycznych tylko wówczas, gdy spełniają one wyżej wymienione kryteria (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998r, II UKN 440/97, OSNP 1998/22/667).

Spór pomiędzy stronami niniejszego postępowania ograniczał się do faktu, czy wnioskodawca ma piętnastoletni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy zważył, że spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budziło żadnych wątpliwości, gdyż B. T. ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu (...) 2015 roku ukończył 60 lat i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Organ rentowy uznał natomiast, że B. T. nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych przez okres co najmniej 15 lat. Wnioskodawca twierdził zaś, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B. w okresie od dnia 2 września 1983 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku, od dnia 2 stycznia 1985 roku do dnia 31 grudnia 1986 roku, od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 2 maja 1987 roku, od dnia 3 maja 1987 roku do dnia 16 sierpnia 1987 roku oraz od dnia 17 sierpnia 1987 roku do dnia 31 marca 1996 roku, wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace w tych warunkach.

Na wstępie trzeba wskazać, że prawo do emerytury w obniżonym wieku stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie można poprzestać tylko na jego uprawdopodobnieniu, lecz musi być w sposób jednoznaczny i stanowczy udowodnione. Skoro bowiem prawo do wcześniejszej emerytury jest przywilejem, osoba, która chce skorzystać z tego prawa, musi udowodnić w sposób szczegółowy i nie budzący żadnych wątpliwości, że przysługuje jej to prawo, gdyż spełniła wszystkie przewidziane prawem warunki.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w spornym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B. Sąd Okręgowy oparł się na zeznaniach świadków W. M. i H. K. oraz na zeznaniach wnioskodawcy. Zeznania te nie budzą wątpliwości Sądu, są one pełne, jasne, zbieżne i logiczne, a nadto znajdują potwierdzenie w posiadanych przez wnioskodawcę od 1975 roku uprawnieniach spawalniczych i w wystawionych przez pracodawcę angażach jak i kartach wynagrodzeń. Podkreślić przy tym należy, że organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania żadnych dowodów, które pozwoliłyby na podważenie wiarygodności wskazanych wyżej dowodów.

W oparciu o wskazane wyżej dowody Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B., stale i w pełnym wymiarze czasu pracował w szczególnych warunkach. Wnioskodawca pełniąc obowiązki kierowcy i kierowcy mechanika w okresie od dnia 2 września 1983 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku jeździł samochodem (...) o masie całkowitej powyżej 3,5 tony w ramach pogotowia technicznego. Skarżący podwoził monterów, aby mogli zamontować suwnice i windy, a niekiedy pomagał im w wykonywaniu czynności spawalniczych. W przypadku wystąpienia awarii wnioskodawca wyżej wymienionym samochodem woził agregat prądotwórczy, szlifierkę i spawarkę. Natomiast po dniu 2 stycznia 1985 roku wnioskodawca początkowo spawał podwozia, koła zębate i ramy, naprawiał spycharki, koparki, ładowarki i żurawie. W późniejszym czasie skarżący spawał konstrukcje metalowe elektrowni, tj. wyszlifowane spoiny między elementami zawieszenia, urządzenia wyciągów budowlanych, wiszące rusztowania, ruchome podesty, mocowania bel i zakotwienia wind.

Wnioskodawca, jak była już mowa wyżej, posiadał od 1975 roku uprawnienia spawalnicze, w spornym okresie pracował przy budowie (...). Stąd też zeznania świadków, że skarżący wykonywał prace spawacza uznać należało za wiarygodne z uwagi na miejsce wykonywania przez niego pracy. Warto również nadmienić, że B. T. zeznał przed Sądem, iż nie posiadał uprawnień do wykonywania zawodu mechanika, gdyż posiadał tylko uprawnienia spawalnicze, ale jego przełożony mimo tego wystawił mu angaż mechanika-spawacza jednocześnie wskazując, że jego stawka godzinowa będzie taka sama. Nadto skarżący zeznał również, że w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B., mimo formalnego przypisania stanowiska spawacza-montażysty, nie wykonywał czynności montażowych, ale tylko czynności spawalnicze. Powyższe obrazuje, że wnioskodawca mimo formalnego zajmowania stanowiska mechanika-spawacza i spawacza-montażysty, faktycznie wykonywał tylko i wyłącznie czynności spawalnicze.

Dodatkowo wskazać należy, że jeśli chodzi o okres zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w B. od dnia 2 stycznia 1985 roku do dnia 31 grudnia 1986 roku, od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 2 maja 1987 roku, od dnia 17 sierpnia 1987 roku do dnia 31 marca 1996 roku, a także okres pracy eksportowej od dnia 3 maja 1987 roku do dnia 16 sierpnia 1987 roku, to z zachowanych dokumentów pracowniczych w postaci kart wynagrodzeń i angaży wynika w sposób niewątpliwy, że wnioskodawca pracował na stanowisku spawacza.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie powinno budzić zatem żadnych wątpliwości, że wnioskodawca wykonywał w spornych okresach: od dnia 2 września 1983 roku do dnia 31 grudnia 1984 roku, od dnia 2 stycznia 1985 roku do dnia 31 grudnia 1986 roku, od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 2 maja 1987 roku, od dnia 3 maja 1987 roku do dnia 16 sierpnia 1987 roku oraz od dnia 17 sierpnia 1987 roku do dnia 31 marca 1996 roku, stale i w pełnym wymiarze czasu prace wymienione w Wykazie A, Dziale VIII, poz. 2 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o masie całkowitej powyżej 3,5 tony oraz w Wykazie A, Dziale XIV, poz. 12, tj. prace przy spawaniu elektrycznym i gazowym.

Tym samym wnioskodawca spełnia wszystkie wymagane prawem warunki do uzyskania prawa do emerytury w myśl art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Prawo do świadczenia, w myśl art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał B. T. prawo do emerytury poczynając od dnia (...) 2015 roku.